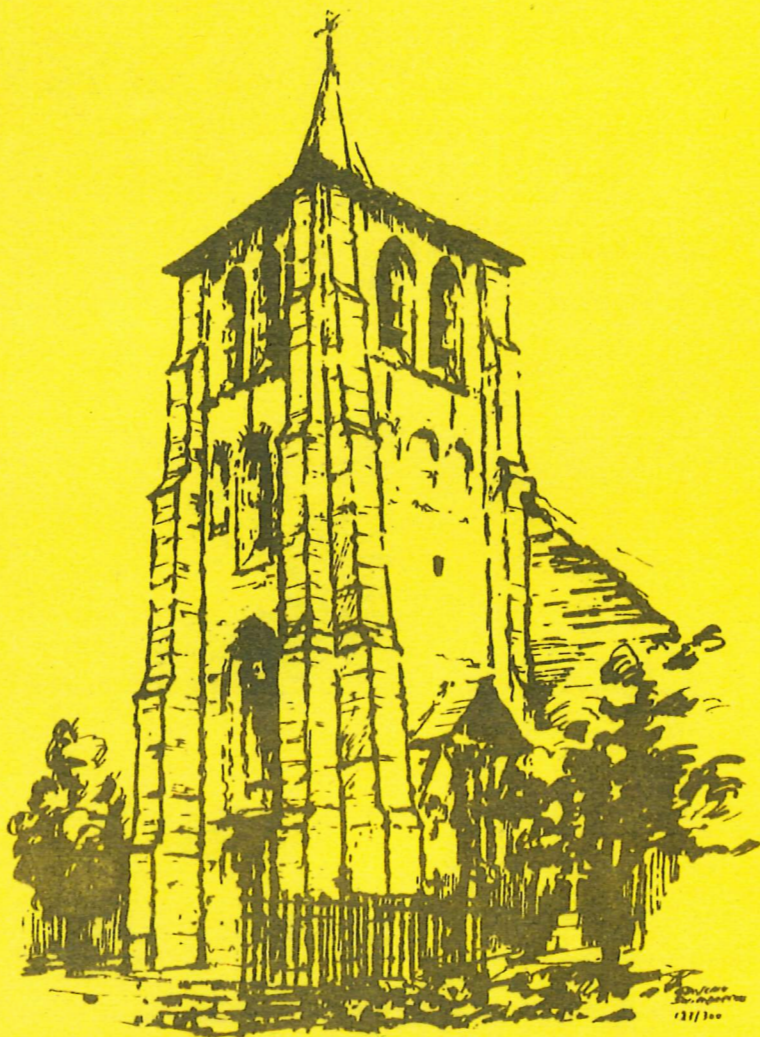

ZILLEGHEM

JUNI 1987 - 8STE JAARGANG NR 2

ZILLEGHEM

HANDELINGEN VAN DE KRING VOOR HEEMKUNDE
EN GESCHIEDENIS "PASTOOR RONSE"

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

INHOUD

	P.
Jules Pollet Kerkelijke toestanden te Zedelgem ten jare 1755	43
Jules Pollet Pastoor Joannes Ketels bezoekt zijn parochianen in 1763	51
Jules Pollet Ludovicus Hubertus De Vos pastoor van Zedelgem	63
Freddy Vandaele Vandaele(n) te Zedelgem	71
Eddy Kyndt Eenighe gewoonelijke en buytengewoonelijke voorvallen te Zedelgem	77

JUNI 1987 - 8STE JAARGANG NR 2

REDAKTIE EN BEHEER

Jules Pollet	Sint-Elooistraat 16	Zedelgem
Patrick Arnou	B.J. Lievensstraat 2a	Zedelgem
Géry Cappon	Schattingbeekstraat 3	Zedelgem
Victor Deceuninck	Groenestraat 29	Zedelgem
Bertrand Denys	Klaprozenlaan 13	Loppem
Eddy Kyndt	Snellegemsestraat 8	Zedelgem

Erevoorzitter: E. H. Willy Peirsegaele

Lidmaatschap: 250 F
Rek. 001-0771018-41 of 738-1172056-27
Heemkundige Kring "Pastoor Ronse"
Zedelgem

Studies verschenen in "Zilleghem" of uittreksels daarvan, mogen niet gebruikt noch aangehaald worden zonder te verwijzen naar dit tijdschrift en de auteur.

Ieder auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikels.

Verantw. uitgever: Jules Pollet, Sint-Elooistraat 16 Zedelgem

KERKELIJKE TOESTANDEN TE ZEDELGEM

TEN JARE 1755

Jules Pollet

Op 3 juni 1755 bezocht deken Arnold DAEMS, pastoor van Oostkamp, de parochie Zedelgem. Van dit bezoek heeft hij een zakelijk en verzorgd verslag nagelaten. (1)

In dit verslag behandelt hij achtereenvolgens vier punten:

1. de personis (over personen)
2. de ecclesia (over de kerk)
3. de proventibus (over de inkomsten -
financies)
4. de officio divino (over de goddelijke
diensten).

Op dezelfde manier is ook het verslag opgemaakt over de andere parochies van het dekenaat Torhout. Alle parochies van dit dekenaat komen in deze verslagenbundel voor, behalve Oostkamp en Loppem.

In de volgorde door de deken opgesteld, behandelen we nu deze punten voor Zedelgem.

1. Over de personen.

Joannes KETELS uit Lichtervelde is pastoor. Krachtens concours bekwam hij de pastorie van Zedelgem ten jare 1724. Op 21 december van dat jaar werd hij geïnstalleerd. Hij is een zeer ijverig man.

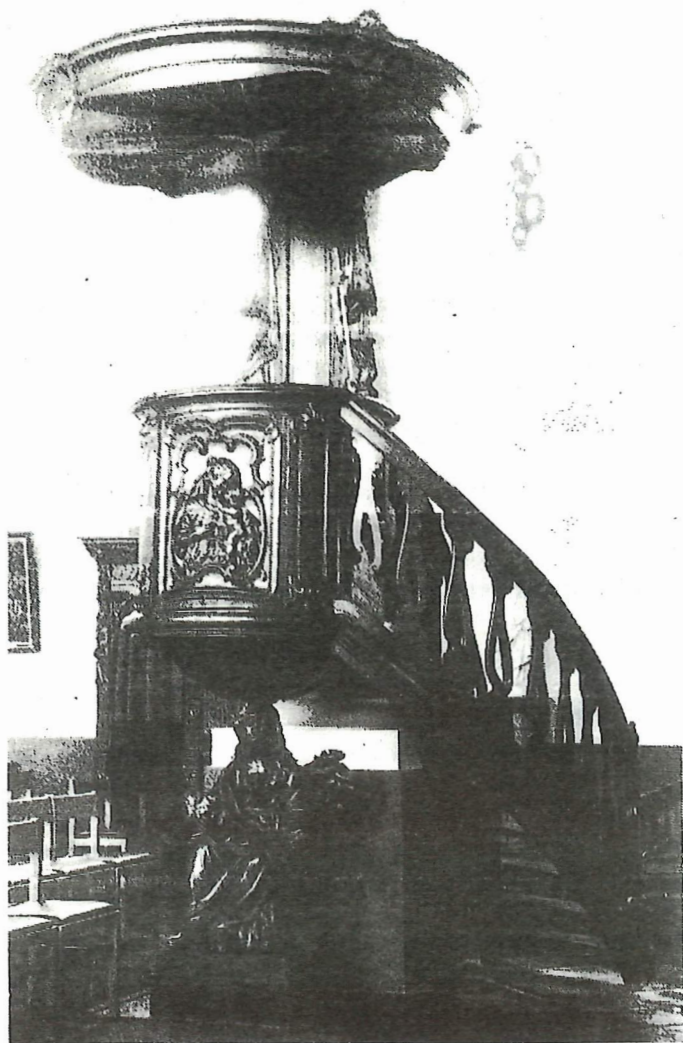
Patronus van Zedelgem is de abt van de St.-Pietersabdij te Gent. Hij stelt de pastoor ter benoeming voor aan de bisschop en ook benoemt hij de koster.

Carolus PAVOT uit Brugge, een zeer vlijtig man, is onderpastoor. Door de abt van de Gentse St.-Pietersabdij is Ferdinandus VINCKE aangesteld om de dienst van koster te verrichten. Hij doet het naar behoren en is ook schoolmeester.

Dorpsheer zijn de schepenen van het Brugse Vrije. Zij aanhoren en ondertekenen samen met de deken de rekeningen van kerk en dis.

Er zijn 754 communicanten, die allen de voorschriften van de kerk stipt onderhouden. Zoals wij het weten uit de "status animarum" van 1755 waren er dan 400 niet-communicanten. Zo waren er dan te Zedelgem 1154 inwoners. In datzelfde jaar waren er te Aatrijke 1050 inwoners en te Loppem 610 (2).

Verder vermeldt de deken ook nog dat er een beëdigde vroedvrouw is, van wie hij de naam niet geeft. Deze vroedvrouw was Anna de SCHOOLMEESTER, Op 27 maart 1738 gehuwd met timmerman Judocus van CANTE. Vanaf 1740 wordt zij in de disrekeningen vermeld als "gesworen vroeuvrauwes'landts vanden Vrijen". Zij stierf

De huidige preekstoel die in 1766 aan het kerkmeubilair werd toegevoegd onder Joannes KETELS, pastoor 1724-1766.

te Zedelgem op 23 november 1776, 89 jaar oud.
(3).

2. Over de kerk en de inboedel.

De patroonheilige is St.-Laurentius. De kerk is voldoende ruim voor de Zedelgemse gemeenschap. Er zijn drie altaren:

- het hoofdaltaar, nieuw marmerkleurig geschilderd, toegewijd aan St.-Laurentius.
- het O.L.-Vrouwaltaar
- het St.-Sebastiaansaltaar (ook St.-Laurentiusaltaar genoemd).

De relieken van St.-Laurentius en Ste-Juliana, die de kerk van Zedelgem bezit, zijn voor onderzoek door bisschop van SUSTEREN meegenomen en na goedkeuring terug naar Zedelgem gebracht.

Er is een nieuw tabernakel, zowel van binnen als van buiten zeer mooi versierd. Ernaast brandt de godslamp.

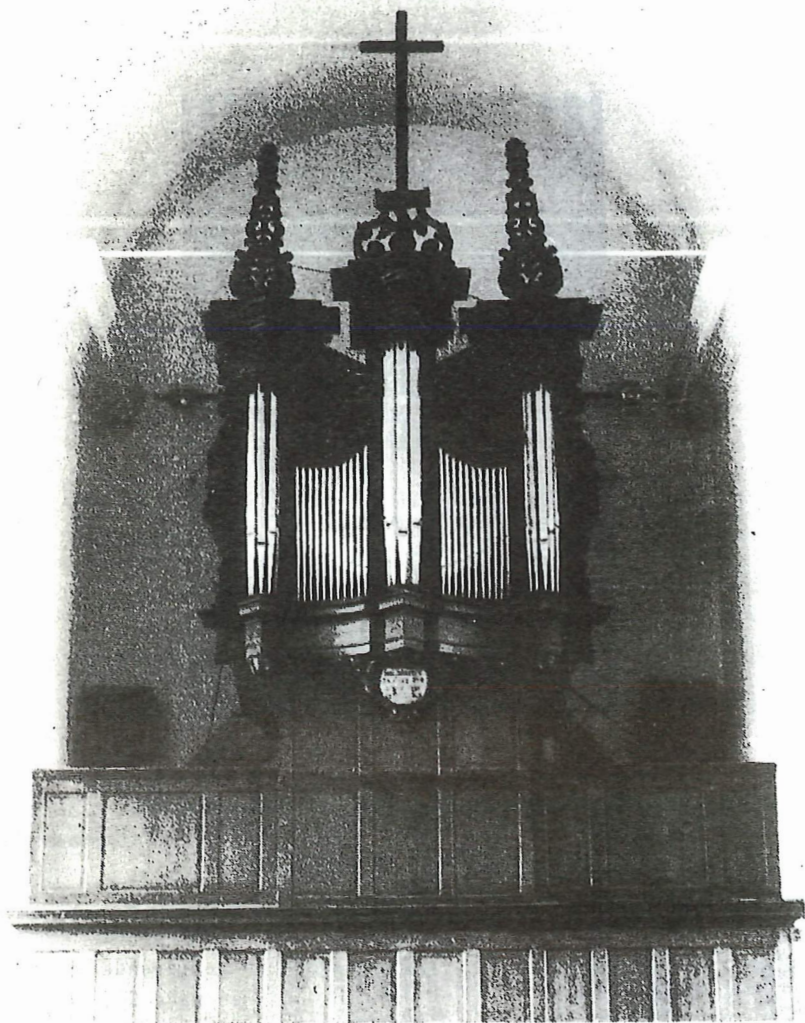
Aan heilige vaten is er een monstrans uit geel koper, verguld en met zilver versierd. Verder een ciborie en twee kelken: de ene in verguld zilver, de andere heeft alleen een zilveren kom. De H. Olievaatjes zijn deftig.

De altaarornamenten, de gewaden en het linnen zijn voor een deel zeer mooi, maar alle zijn deftig en net.

De doopvont is gesloten en afgedekt.

In de kerk staat een koffer om er de documenten in te bewaren.

Op het doksaal staat een splinternieuw orgel, door de pastoor op zijn kosten geplaatst. (4)
Er is een preekstoel en drie biechtstoelen.

Het orgel door pastoor Joannes KETELS aan de kerk geschonken
in 1743.

Het medaillon van het orgel met het chronogram dat het jaar 1743 aanduidt.

hoC organUM	1105	(Dit orgel
soLI Deo VIVO	562	aan de enige levende
atqUe Vero	10	en ware God
obtULIt UnUs	66	droeg een enkele op.)
	<hr/>	
	1743	

Een broederschap van de lijdende Christus is er opgericht alsook een van het Schapulier waaraan eeuwigdurende aflaten zijn verbonden.

In de toren hangt één grote klok.

Het kerkhof is met een gracht omsloten en onlangs werden er nieuwe bomen op geplant.

3. Over de financies.

De tienden worden geïnd door het katedraal-kapittel van St.-Baafs te Gent en door de abt van de St.-Andriesabdij bij Brugge. Daarnaast zijn er nog kleine lekentienden.

Vanwege de tiendeheffers krijgt de pastoor 70 lb.gr. als jaarwedde. Daarbij heeft hij nog de opbrengst van 4 gemet alnd: 5 lb.gr. per jaar. Ook beschikt hij over een pastorie, die door de tiendeheffers wordt onderhouden. Uit de fundaties van de kerk ontvangt hij jaarlijks 9 lb. 4 s. 3 gr. en uit die van de dis 2 lb. 9 s. 7 gr.

De onderpastoor heeft een jaarwedde van 40 lb.gr. hem betaald door de tiendeheffers en een huis dat hijzelf moet onderhouden.

De koster heeft een huis en ongeveer drie gemet land.

Voor pastoor, onderpastoor en koster komen hierbij nog het casueel van begrafenissen en huwelijken. Hoeveel dit bedraagt vermeldt de deken niet. Alleen zegt hij dat het deel van de onderpastoor en van de koster het derde deel is van wat de pastoor ontvangt.

De rekeningen van kerk en dis vertonen een batig saldo:

- voor de kerk: 10 lb. 15 s. 5 gr.
- voor de dis: 68 lb. 12 s. 3 gr.

4. Over de goddelijke diensten.

Hierover is de deken zeer kort van stof. Hij vermeldt alleen dat de diensten worden gedaan in overeenstemming met de voorschriften van het bisdom, op een passend uur en dat de sermoenen en de lering thans met de meeste stiptheid worden gehouden.

BRONNEN

- (1) Rijksarchief Brugge, Kerkarchief nieuw nr 413.
Arnold DAEMS uit Keerbergen in Brabant was eerst pastoor te Eernegem en van 1739 tot aan zijn dood in 1759 pastoor van Oostkamp. Deken van Torhout werd hij op 1 augustus 1743 en bleef het tot aan zijn dood.
- (2) J. POLLET, Bevolkingstoestand te Zedelgem in 1755 in ZILLEGHEM, 1987 p. 25-35.
Voor Aartrijke: zie: J. POLLET, Bijdragen tot de geschiedenis van Aartrijke 1740-1814, Aartrijke 1986 p. 43.
Voor Loppem: zie: A.VERVENNE, De parochie Loppem, Loppem 1980 p; 71.
- (3) Rijksarchief Brugge, Vrije Registers nr 14219 en Parochie-registers Zedelgem.
- (4) F. RONSE, Geschiedenis van Zedelgem-Veldegem, Torhout 1934 p. 84.
J. POLLET, Herstellingen aan het orgel van Zedelgem in BIEKORF 1986 p. 163.

PASTOOR JOANNES KETELS
BEZOEKT ZIJN PAROCHIANEN IN 1763

Jules Pollet

*Van 16 tot 19 mei 1763 bezocht pastoor Joannes Ketels al zijn parochianen en schreef hun namen op in een register, een **status animarum**. In de ene kolom tekende hij de namen op van de communicanten, in de andere kolom die van de niet-communicanten. De namen schreef hij op per gezin. We volgen pastoor Ketels op zijn tocht door de parochie en vermelden enkele gezinnen waarbij we ook iets voegen uit de parochieregisters, de rekeningen van de parochie, kerk, dis en andere bescheiden.*

Eerste dag, 16 mei 1763.

De eerste gezinnendie hij optekent zijn:

Nr. 1: bewoond door "den heer pastor Ketels". Bij hem wonen twee dienstmaagden in: Elena Rosebeke uit Lichtervelde en Barbara Serruijs uit Ruddervoorde. Ook pastoor Ketels was geboortig van Lichtervelde en was pastoor te Zedelgem van 1724 tot 1766.

Nr. 2, bewoond door "den heer onderpastor Petrus vande Walle". Ook bij hem wonen twee dienstmaagden: Victoria en Rosalia Geijssen uit Roeselare. Petrus vande Walle was op 31 maart 1759 priester gewijd en onderpastoor geworden te Zedelgem. Dit bleef hij gedurende 14 jaar,

tot 1773.

Nr. 3 is het huis waar "Carolus de Keijser, hooftman" woonde. Hij was hoofdman van Zedelgem van 1743 tot aan zijn overlijden in 1765. Bij deze weduwnaar waren er als inwonend dienstpersoneel drie meiden en evenveel knechten.

Nr. 15 is het huis bewoond door Hubrecht van Praet, gehuwd met Petronilla Brandt. Hier tekent pastoor Ketels aan: "solvit voor den pelder". Ze betaalden het peldergeld. Te Zedelgem moest voor het gebruiken van de pelder (het doek dat tijdens de uitvaartdienst op de kist werd gelegd) een vergoeding worden betaald aan de kerk.

In **nr. 24** woont metser Eduard Lagast, geboortig van Loppem en gehuwd met Mary Pharasijn uit Torhout. Hun twee zoontjes zijn Boudewijn, 9j. en Guillielmus, 3 j.

Na **Nr 29** noteert pastoor Ketels: "potest refrigi in Zuijdtweghe" (in Zuidwege kan een verfrissing worden genomen). Herbergier in Zuidwege was vanaf 1763 Joseph Lust uit Ruddervoorde, gehuwd met Anna Compernelle uit Lichtervelde. De voorgaande herbergier was Joannes Lekens, die dan herbergier was geworden in het tolhuis Heidelberg te Loppem. (1)

Nr. 72 is bewoond door "peirdesmit" (hoefsmid) Joannes vanden Bussche uit "Rosebeke" gehuwd met Isabella de Backer uit Torhout. Hun twee zoontjes waren Richardus, 4 j. en Joannes, 2 j. Arsenius de Backer uit Koekelare was er knecht.

Met **nr. 83** waar Pieter Schaessens woonde, beëindigde pastoor Ketels zijn eerste dag. Hij noteerde: "sufficit pro hodie" (het is genoeg voor vandaag). Zo bezocht hij de eerste dag 83 huizen.

Tweede dag, 17 mei 1763.

Op de tweede dag zet pastoor Ketels zijn tocht voort op de wijk "De Leeuw" waar hij de eerste dag had geëindigd. Het eerste huis waar hij binnengaat, nr. 84 is de winkel van Lodewijk de Decker. Bij nr. 88 schrijft hij "ledigh huijs", het enig dan leegstaande huis op zijn parochie.

Nr 92 was de "Gouden Leeuw" waar Pieter Lux (Luijckx) uit Aartrijke herbergier was. Hij was gehuwd met Amelberga de Munster. Er waren bij hen thuis twee dochters ouder dan 12 j.: Genoveva en Jacoba, en verder nog Francis, 12 j. en Mary Anne, 9 j. Aan inwonend dienstpersoneel waren er drie knechten. (2)

Nr. 95 was de woning van Carel Maertens en zijn vrouw Adriana Allemeersch die vroedvrouw was. Drie kinderen waren bij hen thuis: Ferdinand, Regina en Carel.

In nr. 116 stapte pastoor Ketels binnen bij Pieter Marteel uit Moerkerke. Deze zou van 1777 tot aan zijn dood in 1785 hoofdman zijn van Zedelgem. Bij Pieter Marteel nam pastoor Ketels een verfrissing want hij noteert: "hic datur aliquid ad refrigerium. Memoria" (hier wordt iets aangeboden ter verfrissing. Om te onthouden). Na deze verfrissing trok pastoor Ketels verder en in nr. 120 belandde hij bij Frans Plovie uit Zwevezele, gehuwd met Mary Anna Rammant. Hij vond er als dienstmeisje de 12-jarige Mary de Jaeger uit Brugge. Over haar schrijft pastoor Ketels dat ze in 1761 te Torhout op listige wijze het vormsel had ontvangen, zonder voorafgaand onderricht en zonder vooraf gebiecht te hebben (1761 Thoralti subdole sine instructione et confessione confirmata).

Nu is pastoor Ketels volop in de wijk "De Lepe".

In nr. 124 treedt hij binnen bij de molenaar van de Lepemolen, Pieter van Houtte, gehuwd met Angela Lievens. (3)

Met nr. 138 waar Jacob de Ketelaere woont beëindigt pastoor Ketels zijn tweede dag.

Derde dag, 18 mei 1763.

deze dag begint pastoor Ketels met nr. 139 bewoond door Joseph Pattijn uit Torhout, gehuwd met Mary van Houtte uit Aartrijke. Bij hen zijn er zes kinderen thuis en Isabella vande Walle uit Loppem is er dienstmeid. Joseph Pattijn was pointer van Zedelgem van 1743 tot 1765.

Bij nr. 160 noteert de pastoor: "est taberna" (het is een herberg). Daar woonde Joseph Sonnevile uit St.-Janscappel, gehuwd met Mary de Swarte uit Westouter. In de parochierekeningen wordt Joseph Sonnevile vermeld als herbergier vanaf 1761, niet meer in 1764.

In nr. 191 woont Marcus Lievens, molenaar op de dorpsmolen. Hij is gehuwd met Mary Catharina Beernaert uit Torhout. Er zijn bij hen zeven kinderen thuis. Knecht is Joseph Storme uit Jabbeke.

Nr 192 is bewoond door Jacobus Benoot uit Ruldervoorde, gehuwd met Susanna Brandt uit Loppem. De oudste zoon Ludovicus is schoenmaker. Hiermee eindigt pastoor Ketels zijn derde dag.

Vierde dag, 19 mei 1763.

Vroeg in de morgen begint pastoor Ketels met nr. 193, bewoond door Jan de Nijs uit Snellegem.

In nr. 196 woont Jan van Dijcke, gehuwd met Anna Perneel, weduwe van de in 1736 overleden koster Joannes Vijncke. Na de dood van Joannes Vijncke was Jan van Dijcke tot 1753 "bedienelicken coster en schoolmeester" (dienstdoende koster en schoolmeester).

In nr. 212 komt pastoor Ketels op de hoeve Noortwege, bewoond door Jan de Nijs, gheuwd met Petronilla vande Walle uit Loppem. (4)

Nr. 213 is de herberg Noordwege of de "Croone" (de nu verdwenen Blauwe Kroon). Daar woonde Joseph Mortagnie uit Lichtervelde gehuwd met Mary Pype.

Bij nr. 216, waar Mary de Knock, weduwe van Rochus Martelee, woont, noteert pastoor Ketels: "et tempus prandendi" (tijd op te middagmalen) Daarna lezen we: "Et post prandium" (en na het noenmaal). Gesterkt door spijs en drank stapt pastoor Ketels verder langs de Heerweg en in nr. 219 komt hij in de Witten Doorn. Herbergier is Marcus Hoste, gehuwd met Jacoba van Maele. Ze hebben een zoontje van 2 j. Pieter en Jan Cauwelier uit Loppem is er knecht. (5)

Met nr 233 waar kleermaker Albertus de Crock woont begint pastoor Ketels aan het laatste stuk van zijn parochie, dat hij betitelt: "de platse", in totaal 23 huizen.

In nr. 236 woont Francois Vijncke, gehuwd met Mary Logghe uit Aartrijke. Ze hebben vier dochters en joanna Eecloo uit Aartrijke is er meid. Frans Vijncke was amman van Zedelgem van

1760 tot 1771. Hij werd herbergier in St.-Joris de Potente in 1763 waar hij Melchior Storme opvolgde.

Nr 239 is de winkel van Pieter Stevens.

In **nr. 240** woont meester-timmerman Judocus van Cante uit Ruddervoorde. Zijn vrouw is Anna de Schoolmeester uit Loppem die beëdigde voedvrouw is.

Nr 242 is de woning van kleermaker Ferdinandus Mahieu, gehuwd met Victoria Duijsardin (Dujardin) uit Loppem.

In **nr. 244** woont Ferdinandus Vijncke, koster, schoolmeester en winkelier. Sedert 1753 is hij gehuwd met de Aatrijkse Mary Anna de Crock en de kinderen zijn Jan 4 j. en Anna Tresia 2 j.

Te Zedelgem woont ook een chirurgijn "meester Joannes de Rijcke". Deze woont in **nr 246** en is gehuwd met Mary Anna van Olm. Beiden zijn uit Brugge en ze hebben nog geen kinderen.

Nr. 249 is bewoond door Emanuël Vermaudt, kerkbaljuw, orgelblazer en klokluider. Zijn vrouw was Isabella Callewaert uit Aatrijke en ze hadden vier kinderen.

Nr. 255 is de woning van smid Pieter de Groote uit Varsenare, die in 1762 gehuwd was met Angela Verplancke.

Nr 256 was het laatste huis, de herberg St.-HUBrecht. Herbergier was timmerman Pieter Trijn uit Torhout. Zijn echtgenote was Mary Verplancke en bij hen woonden twee weduwen in. Een van deze weduwen was Barbara Storme, die gehuwd was met de voorgaande herbergier Bonifatius Bonte, overleden op 20.1.1754. Jacobus van Houtte was er knecht. (6)

Slotbeschouwing.

Zo was pastoor Joannes Ketels aan het einde gekomen van zijn rondgang op de parochie Zedelgem. Hij besluit als volgt:

"In circuitu parochiae de Zedelghem 16, 17, 18 et 19 Maij 1763 inventae sunt animae 1242 ex quibus sunt communicantes 806, minorennes 436 quorum 349 non sunt confirmati. Patet veritas ex praescripto statu animarum supra scripto.

*J. Ketels protonotarius apostolicus
ac pastor in Zedelghem".*

(Bij de rondgang in de parochie Zedelgem op 16, 17, 18 en 19 mei 1763 werden bevonden: 1242 zielen: 806 communicanten en 436 minderjarigen van wie 349 niet zijn gevormd. Dit blijkt klaar en duidelijk uit de bovenstaande status animarum.

*J. Ketels apostolisch protonotarius en
pastoor in Zedelgem)*

En tot slot noteert pastoor Ketels een vergelijking met de status van 1755:

"ten jaere 1755 erant communicantes 754, non communicantes 400 ende nu communicantes 806 en non communicantes 436. Ergo vermeerdert 52 communicantes, kinders 36, ergo animae 88. Memoria."

Een en ander over de bevolkingstoestand te Zedelgem in 1763.

Zoals we zagen komt pastoor Ketels aan 256 huizen te Zedelgem. In werkelijkheid waren er maar 254 bewoonde huizen. Want nr. 88 is onbewoond en nr. 247 vinden we nergens in de status van pastoor Ketels. In deze 254 huizen woonden 1242 personen, 806 communicanten en 436 minderjarigen niet-communicanten. Verdeeld volgens geslacht waren er dan te Zedelgem 601 mannen en 641 vrouwen. Hoe was nu de bewoning van de huizen ?

Bewoond door	1 persoon	2 huizen =	2 personen
	2 personen	42 huizen =	84 personen
	3 personen	40 huizen =	120 personen
	4 personen	35 huizen =	140 personen
	5 personen	40 huizen =	200 personen
	6 personen	35 huizen =	210 personen
	7 personen	28 huizen =	196 personen
	8 personen	10 huizen =	80 personen
	9 personen	12 huizen =	108 personen
	10 personen	8 huizen =	80 personen
	11 personen	2 huizen =	22 personen

Totaal: 254 huizen met 1242 personen

Dooreen genomen vinden we zo bijna 5 personen per bewoond huis. Een zeer groot verschil met nu, waar er veel meer éénpersoonsgezinnen zijn en niet veel gezinnen van 5 en meer personen.

Als gezinshoofden vinden we in 1763 te Zedelgem:

- 210 echtparen	met samen	545 kinderen	thuis
- 8 weduwnaars	met samen	16 kinderen	thuis
- 31 weduwen	met samen	62 kinderen	thuis
- 5 ongehuwden	met samen	1 kind	thuis

Totaal: 254 gezinnen met samen 624 kinderen thuis.

De ongehuwde gezinshoofden waren: de pastoor; de onderpastoor; Juliaan van Praet "solitarius" (eenzaat); de gezusters Jacoba en Cecilia Boude-wijn en de ongehuwde moeder Regina vande Walle met haar kind.

Hoeveel thuiswonende kinderen - van alle leef-tijd - waren er nu per gezin ?

Gezinnen met 0 kinderen:	56 =	0 kinderen
1 kind	36 =	36 kinderen
2 kinderen	44 =	88 kinderen
3 kinderen	45 =	135 kinderen
4 kinderen	40 =	160 kinderen
5 kinderen	13 =	65 kinderen
6 kinderen	6 =	36 kinderen
7 kinderen	9 =	63 kinderen
8 kinderen	4 =	32 kinderen
9 kinderen	1 =	9 kinderen

Totaal gezinnen: 254 = 624 kinderen

Bij de communicanten vermeldt pastoor Ketels de leeftijd niet. Dit gebeurt wel bij de niet-commu-nicanten, behalve bij negen. Ingedeeld volgens ouderdom vinden we volgende niet-communicanten:

Leeftijd	totaal	jongens	meisjes
minder dan 1 j.	26	12	14
1 j. oud	31	12	19
2 j. oud	35	17	18
3 j. oud	32	16	16
4 j. oud	38	18	20
5 j. oud	25	15	10
6 j. oud	39	20	19
7 j. oud	37	20	17
8 j. oud	24	12	12
9 j. oud	33	19	14
10 j. oud	33	15	18
11 j. oud	24	12	12
12 j. oud	23	10	13
13 j. oud	18	6	12
14 j. oud	5	3	2
15 j. oud	2	1	1
16 j. oud	2	2	-
niet vermeld	9	4	5
TOTAAL:	436	214	222

Zo zien we dat er 27 kinderen zijn ouder dan 12 j. die hun Communie nog niet gedaan hebben. Naar alle waarschijnlijkheid zijn er bij de negen van wie de leeftijd niet is vermeld ook wel nog enkele die ouder zijn dan 12 jaar.

Aan inwonend dienstponeel vinden we:

mannelijk	+ 12 j.	61
	- 12 j.	5
vrouwelijk	+ 12 j.	62
	- 12 j.	7
TOTAAL:		135

In 82 van de 254 huizen was er inwonend dienst-
personeel:

1 in 48 huizen =	48
2 in 23 huizen =	46
3 in 7 huizen =	21
4 in 2 huizen =	8
6 in 2 huizen =	12

TOTAAL: 82 huizen = 135

Zes personen waren in dienst bij
Carolus de Keijser en Joachim de Keijser

Vier bij Joannes Claeys en Jan de Nijs;

Drie bij Jacobus de Nijs, Pieter Doyen, Frans Pat-
tijn, Pieter Lux, Jacob de Ketelaere,
Jan de Nijs en Jacob de Meulenaere.

Uitgezonderd Pieter Lux die herbergier was in
de "Gouden Leeuw", waren al deze werkgevers
landbouwers.

Bij een groot deel, maar niet bij alle niet in
Zedelgem geboren inwoners noteert pastoor Ketels
de geboorteparochie. Het meerendeel komt uit
naburige parochies. Zo vinden we er

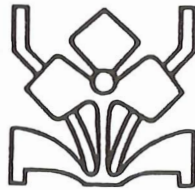
40 uit Aartrijke	5 uit St.-Andries
24 uit Loppem en	4 uit Roeselare
ook uit Torhout	3 uit Oostende, Beernem,
23 uit Ruddervoorde	Wingene, Gits, Zwevezele
13 uit Brugge	Varsenare
9 uit Snellegem	2 uit Ardoois, Ichtegem,
7 uit Lichtervelde en	Ieper, Waardamme
ook uit Oostkamp	1 uit 21 andere parochies.

Samen 203 of 16,34 % van de totale Zedelgemse be-
volking.

BRONNEN:

Het geheel steunt op de Status Animarum 1763 bewaard in het Kerk-archief van Zedelgem nr. 88.

- (1) A. VERVENNE, Oude hoeven te Loppem, Loppem, 1976, p. 151.
- (2) G. CAPPON, De herberg "De Gouden Leeuw", in ZILLEGHEM 1982, p. 91-94.
- (3) G. CAPPON, De Lepe molen, in ZILLEGHEM 1981, p. 38.
J. POLLET, De "Veltmeulen" te Zedelgem, in ZILLEGHEM 1982, p. 159.
- (4) G. CAPPON, De hoeve Noortweghe en haar bewoners, in ZILLEGHEM 1982 p. 79-80.
- (5) G. CAPPON, De Witte Doorn, in ZILLEGHEM, 1984 p. 31.
- (6) G. CAPPON, De herberg St.-Hubrecht, in ZILLEGHEM 1980 p. 22.

LUDOVICUS HUBERTUS DE VOS

pastoor van Zedelgem

(1766 - 1774)

Jules Pollet

Te Ardoorie geboren op 10 juli 1726 was Ludovicus DE VOS zoon van Frans en Maria VANDEN-BROUCKE. (1)

Zijn priesterstudies deed hij te Douai aan het seminarie de la Torre. Op 17 mei 1752 ontving hij er de mindere orden en het subdiakonaat, op 8 april 1753 het diakonaat en op 25 juni van hetzelfde jaar werd hij er tot priester gewijd. (2)

Gedurende 18 maanden was hij onderpastoor te Bredene en op 20 juli 1755 werd hij benoemd tot onderpastoor te Eernegem. (3)

Te Eernegem bleef hij tot 1761. Dan werd hij voor de keus gesteld, ofwel eerste kandidaat zijn voor de benoeming tot pastoor van St.-Michiels bij Brugge, ofwel deservitor (dienstdoende pastoor) worden te Kaprijke. Hij verkoos Kaprijke en op 24 mei 1761 werd hij er benoemd tot deservitor (4). Vijf jaar lang droeg hij er op voorbeeldige wijze de last van het herderschap.

Pastoor te Zedelgem.

In 1766 bood Joannes Ketels aan de bisschop zijn ontslag aan als pastoor van Zedelgem. Dit werd aanvaard en de pastorie van Zedelgem werd open verklaard. Op 13 mei 1766 werd in het bisdom een concours georganiseerd voor diegenen die verlangden pastoor van Zedelgem te worden. Toen op 16 mei daarop de uitslag werd bekend gemaakt werd Ludovicus DE VOS uitgeroepen tot eerste kandidaat; Adrianus de BIE, pastoor te Stuivekenskerke was de tweede en Ludovicus ROELENS, onderpastoor te Zwevezele de derde. (5)

Nu was het aan de abt van de Gentse St.-Pietersabdij, die het patronaat had te Zedelgem, om een van deze drie aan de bisschop voor te stellen. Zijn keus viel op de eerste. Zo werd op 27 mei 1766 op voorstel van de abt van St.-Pieters, Ludovicus DE VOS door de bisschop aangesteld tot pastoor van Zedelgem. (6)

Op 24 juni 1766 nam Ludovicus DE VOS bezit van de pastorie van Zedelgem. Zo schreef hij het in het Zedelgemse parochieregister: "ejusdem parochialis ecclesiae possessionem sumpsit vigesima quarta Junii 1766" (van welke parochiekerk hij bezit nam op 24 juni 1766).

Zijn medewerkers.

Zijn voornaamste medewerker was natuurlijk zijn onderpastoor. Sedert 1759 was Petrus VANDE WALLE onderpastoor te Zedelgem. Dit bleef hij tot 1773. Op 25 mei van dat jaar deed hij mee aan het concours op pastoor te worden te St.-Kruis bij Brugge. Toen de uitslag van dit con-

cours op 28 mei 1773 werd meegedeeld, was het Petrus vande Walle, die de best geslaagde was en werd uitgeroepen tot eerste kandidaat voor de pastorie van St.-Kruis (7). Op 17 juni werd hij, op voorstel van het St.-Donaaskapittel van Brugge, door de bisschop benoemd tot pastoor van St.-Kruis. (8)

Als nieuwe onderpastoor kreeg Ludovicus De Vos Joannes Baptista DE LAETER. Deze bleef onderpastoor te Zedelgem tot 1777.

Zijn tweede medewerker was de koster. Deze was sedert 1753 Ferdinandus VIJNCKE. Dit zou hij blijven tot aan zijn overlijden in 1794, 66 jaar oud. Ferdinandus Vijncke was ook schoolmeester en zorgde zo ook samen met de parochiepriesters voor de godsdienstige en zedelijke opvoeding van de Zedelgemse jeugd.

Iemand die ook veel werk verrichtte in de kerk was Emanuël VERMAUT. Hij was kerkbaljuw, orgelblazer, klokkelouder en grafmaker. Dit was hij vanaf 1752 tot aan zijn dood in 1776, 64 jaar oud.

Zorg voor de kerk.

Zoals we het zien in de kerkrekeningen van die tijd, zorgde pastoor Ludovicus De Vos, samen met zijn kerkmeesters voor het onderhoud van de kerk, die door zijn voorganger Joannes Ketels van allerhande nieuw meubilair was voorzien: het orgel uit 1743, de preekstoel uit 1766, een nieuwe biechtstoel uit 1728, een nieuwe communiebank uit 1743-'45. Kerkmeesters in die jaren waren:

- Frans Vijncke (1761-'67)
- Pieter Luijckx (1764-'70)
- Jacques Verplancke (1767-'79)

Volgende zaken in verband hiermee vinden we in deze kerkrekeningen vermeld: aan Joannes van Sassenbrouck werd 13 lb. 9 s. 6 gr. betaald "over het witten en repareren van dese kercke met de leveringhe van al de matriaelen." Ook de timmerlieden Judocus van Cante en Pieter Trijn kwamen hierbij te pas. Herstellingen werden verricht aan de "kerckebrugghen aen het kerckhof", dit door "Eduwaert Lagast meester matse-naere deser prochie". Hiervoor werd hij 6 lb. 13 s. 6 gr. betaald. Elias Feijs leverde hiertoe voor 7 lb. 5 s. gr. 5000 Brabants steen. De lambrisering van het koor werd vernieuwd door de timmerlieden Pieter Pijpe en Judocus van Cante en door smid Pieter de Groote. Op 18 juli 1773 werd door kerkmeester Jacques Verplancke "de oude lombersatie vande nederkercke ende spaenders en toppen van boomen" bij opbod verkocht (9).

Het Broederschap van de Zielen.

Ter bevordering van het godsdienstig leven werd ten jare 1770 door pastoor Ludovicus De Vos "de confrerie vande zielen int vagevier in dese kercke ingestelt". Bij apostolische breve van paus Clemens XIV van 21 augustus 1770 werd dit broederschap wettelijk opgericht en door bisschop J.R. Caïmo op 20 oktober 1770 goedgekeurd (10). In de bisschoppelijk goedkeuring werd echter verordend dat dit nieuwe broederschap zou verenigd worden met het bestaande broederschap van de Lijdende Christus. We lezen immers in de bisschoppelijke goedkeuring:

"Illustrissimus ac Reverendissimus Episcopus Brugensis erigendo auctoritate sua ordinaria Confraternitatem sub invocatione Animarum in ecclesia parochiali de Zedelgem, eadem unit alteri Confraternitati in praefata ecclesia erectae sub titulo Patientis Jesu." (de bisschop van Brugge, die op grond van zijn gewone rechtsmacht het broederschap van de Zielen in de parochiekerk van Zedelgem opricht, verenigt dit broederschap met het andere broederschap van de Lijdende Jezus, in voornoemde kerk opgericht.) Als bijzonderste feest voor dit broederschap werd door de bisschop het hoogfeest van Allerheiligen aangeduid en verder als vier bijzondere feesten, zoals in de breve bepaald: Kerstmis, Pinksteren en het Kerkwijdingsfeest (kermis). De bisschop liet eveneens toe dat de aflaten, aan dit broederschap toegekend, zouden gepubliceerd worden. Hiervoor moesten de leden van dit broederschap aan de Vorst de toelating vragen. De hoofdbedoeling van dit broederschap was het organiseren van "diensten ende loven voor de zielen int vagevier" op de eigen feesten van het broederschap en zo ook de praktijk van biecht en kommunie op die feesten bevorderen. Aan het hoofd van het broederschap stonden de "Sorghers". Als eerste worden vermeld Pieter de Ketelaere en Frans Vijncke.

Een nieuwe onderpastorie.

Pastoor Ludovicus De Vos zorgde er ook voor dat de onderpastoor dichter bij de kerk kon komen wonen. Aan de erfgenamen van Jan van Slambrouck kocht hij een erf van 1 lijne 150 roeden waar op door onderpastoor J.B. De Laeter de onderpastorie werd gebouwd. Bij testament

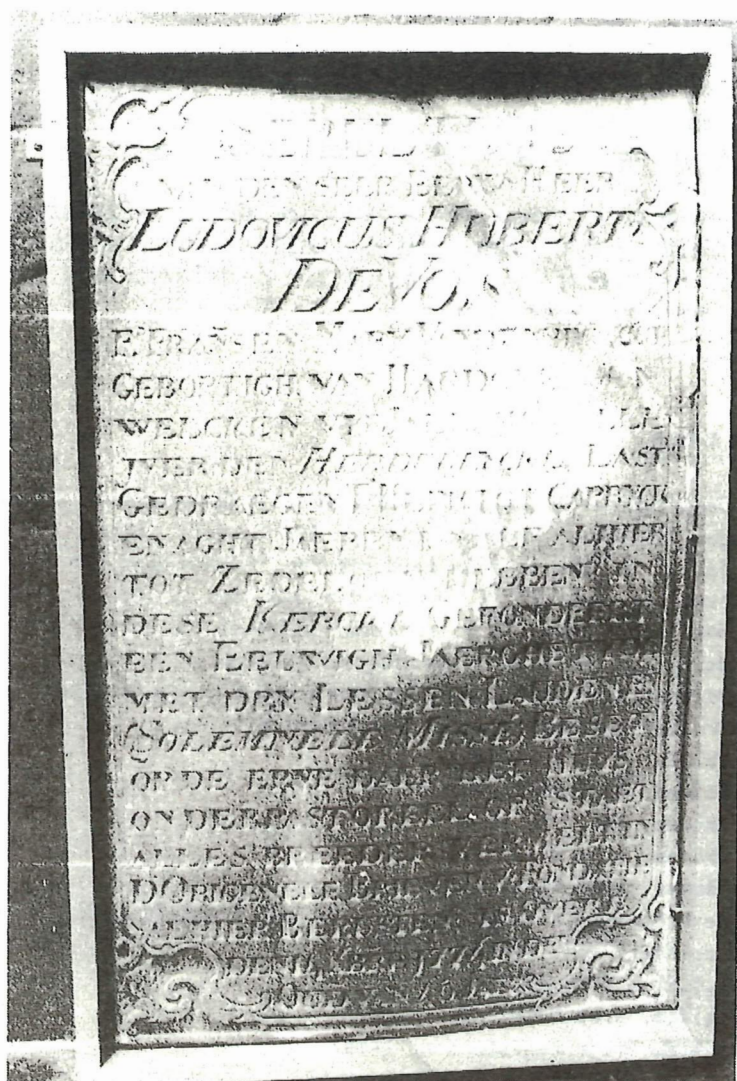
gaf pastoor De Vos dit erf in cijnspacht aan "J.B. De Laeter onderpastor deser prochie voor hem ende sijne successeurs" voor de jaarlijkse cijns van 1 lb. 11 s.gr. Volgens het testament van pastoor De Vos moest deze 1 lb. 11 s.gr betaald worden aan de kerk om hiermee telkenjare op zijn sterfdag voor hem een jaargetijde te celebreren; 10 s.gr ervan moesten dienen om na het jaargetijde "termwen broot aenden aermen van Zedelghem" te geven. Daarbij moest de onderpastoor onvergeld in dit jaargetijde assisteren. Deze testamentaire beschikkingen werden in juli 1774 door de bisschop goedgekeurd en de cijnspacht ging in op 1 mei 1774. (11)

Vroegtijdige voleinding.

Pastoor Ludovicus De Vos stierf te Zedelgem op 14 december 1774 om 3 u in de morgen. Hij was zoals in de overlijdensakt staat 48 jaar oud, en gedurende acht jaar en half was hij de zeer waardige pastoor geweest van deze parochie. Hij werd begraven op 16 december 1774. Zijn overlijdensakt luidt: "die 16 Xbris 1774 sepultus est Reverendus admodum Dominus Ludovicus Hubertus de Vos hujus parochiae per annos 8 cum medio pastor dignissimus. Obiit 14° aetatis suae anno 48° (s.) J.B. de Laeter vicepastor." In de kerk van Zedelgem is de grafsteen van pastoor De Vos bewaard (12).

Door het bisdom werd onderpastoor J.B. De Laeter tot deservitor aangesteld "usque ad proximum concursum" (tot aan het volgende concours). (13) Dit concours werd in het bisdom gehouden op 30 mei 1775. Op 2 juni daarop werd de uitslag bekend gemaakt en als kandidaten uitgeroepen:

Grafsteen van pastoor Ludovicus Hubertus DE VOS, zoals die nu achteraan in de kerk te zien is.

- 1° Petrus Cruijssaert, onderpastoor te Eeklo
- 2° Bernardus Gillis, deservitor te Zerkegem
- 3° Adrianus Geleins, coadjutor van de pastoor van het Brugse Begijnhof. (14)

Op voorstel van de abt van de St.-Pietersabdij te Gent werd Bernardus Gillis op 7 juni 1775 door de bisschop benoemd te Zedelgem als opvolger van pastoor Ludovicus De Vos (15).

BRONNEN:

- (1) Doopregister Ardoosie. F. RONSE in zijn Geschiedenis van Zedelgem-Veldegem, Torhout, 1934 p. 121 beweert, zonder bewijzen, dat L. De Vos in 1734 werd geboren. Vasthoudend aan deze loze bewering schrijft F. Ronse dan ook dat L. De Vos bij zijn overlijden maar 40 j. oud was, alhoewel in de overlijdensakt duidelijk te lezen is dat hij 48 j. werd.
- (2) Rijksarchief Brugg (R.A.B.) Kerkarchief nieuw nr. 190
- (3) Archief Bisdom Brugge (A.B.B.) B.63 f°44 ro.
- (4) Ibidem, B 64 f°147 vo.
- (5) Ibidem, B.67 f°25 vo.
- (6) Ibidem, B67 f°26 vo.
- (7) Ibidem, B 68 f°126 vo.
- (8) Ibidem, B.68 f°129 vo.
- (9) Kerkrekeningen Zedelgem 1764-'66 tot 1773-'75 in R.A.B. Vrije registers nrs. 14194 - 14197.
- (10) A.B.B. - B.68 f°25 vo.
- (11) Ibidem, B.68 f°161 ro.
R.A.B. Vrije Registers nr 14197
Kerkarchief Zedelgem nr 69.
- (12) P. ARNOU, De grafplaat van E. H. Ludovicus Hubertus De Vos, in ZILLEGHEM 1983 p. 99 - 103.
- (13) A.B.B. - B68 f°175 ro.
- (14) Ibidem, B.68 f° 185 ro.
- (15) Ibidem, B,68 f°185 vo.

VANDAELE(N) TE ZEDELGEM

Neen, beste lezer, U hoeft niet te schrikken. Blijft U maar rustig en laat U niet afleiden door de naam: met de Vandalen hebben we enkel de naamklank gemeen, verder niets... of misschien toch ?

De familie VANDAELE is immers ook een grote 'stam' met talrijke aftakkingen en nakomelingen, verspreid over talrijke steden en gemeenten vooral in West-Vlaanderen en uiteraard ook te Zedelgem.

In deze beknopte bijdrage belichten we de figuur van CAROLUS VANDAELE gehuwd met FRANCISCA SLABBINCK, beiden geboren en getogen Zedelgemaars.

Carolus zag het levenslicht op 22 februari 1815 als zoon van pieter (Petrus) Vandaele (°Zedelgem 11.08.1772 +Zedelgem 31.03.1847) en Isabella Kimpe.

Carolus was de kleinzoon van Judocus Vandaele (°Zedelgem 12.03.1736 +Zedelgem 20.01.1802) en Victorine (Victoria) Van Maele.

Carolus was de achterkleinzoon van Michel Van Daele (°Zedelgem 08.09.1696 +Zedelgem 09.07.1764).

Hij huwde op 22.05.1840 te Zedelgem met Francisca Slabbinck, geboren te Zedelgem op 25.03.1816 als dochter van Pieter Jan Slabbinck (°Ruddevoorde 12.05.1782) en Marie-Jeanne Hoste.

Zij was de kleindochter van Pieter Slabbinck (°Ruddervoorde 08.09.1740) en Victorina Vandeputte.

Zij was de achterkleindochter van Fernand Slabbinck (° Ruddervoorde 11.03.1696) en Maria Pollefliet.

Zoals de meeste van zijn tijdgenoten kwam Carolus aan de kost als "landarrebeyder" terwijl Francisca als "spinette" een graantje meepikte. Zij bleven steeds op hun gemeente wonen en overleden beide op hoge ouderdom te Zedelgem: Carolus Vandaele op 26.03.1895, Francisca Slabbinck op 04.08.1896.

Uit hun huwelijk sproten 10 kinderen:

1. Desiderius (°1840 - +1916) gehuwd met Octavia-Maria Dumarey (°1871 - +1933).

Bemerk het leeftijdsverschil, namelijk 31 jaar! Zij kregen 7 kinderen waarvan 2 zoons - Carolus en Constantinus - uitweken naar Canada en ongehuwd stierven.

2. Petrus (°1841 - +1925) gehuwd met Amelie Vandergucht (°1842 - +1929).

Acht kinderen werden uit dit huwelijk geboren: vier zonen en vier dochters. Langs vrouwelijke afstamming ontstonden banden met familie Degrande uit Zedelgem en Monteyne uit Varsenare.

3. Frederik (°1843 - +1929) gehuwd met Ludovica Maes (°1855 - +1934).

Hij miste een arm, resultaat van een infectie door een lading hagel, opgelopen bij het "pensejagen". Zij hadden 6 kinderen waarvan 5 dochters.

Elisa, de oudste dochter, huwde Carolus Bonte. Zij zijn de stamouders van een talrijk nageslacht te Zedelgem.

Vier andere kinderen - Desiderius, Virginie, Martha en Bertha huwden en weken uit naar Canada. Enkele van hun afstammelingen waren ook op de familiebijeenkomst van 25 mei 1986 in de Groene Meersen te Zedelgem aanwezig.

4. Jacobus (°1845 - +1919) gehuwd met Virginie Verbeke (°1849 - +1909).

Uit dit huwelijk sproten acht kinderen: vier zonen en vier dochters.

Van Leon, de oudste zoon, zijn talrijke 'Vandalenstreken' bekend en oudere familieleden vertellen nu nog enthousiast over zijn talrijke fratsen en staaltjes van lef en handigheid waardoor hij er telkens opnieuw in slaagde uit de handen van de "champetters" te blijven.

Zijn broer Oscar stond op 10 april 1912 op de kaai te Liverpool, samen met twee andere Zedelgemnaars, Arthur Sinnaeve en Edmond Verbeerst. De Titanic zou hen over de Atlantische Oceaan naar de Hudsonbaai brengen waar zij zouden helpen bij de aanleg van een spoorweg. Hun houten reiskoffer was reeds aan boord maar door het té grote aantal plaatsbesprekingen konden zij echter niet meer inschepen en zagen zò de Titanic met lede ogen vertrekken: op deze wijze ontsnapten zij aan de dood. Een ander schip bracht hen op 17 april toch naar Portland en zo bereikten zij uiteindelijk Canada.

5. Romanus (°1847 - +1924) gehuwd met Emiliana Teetaert (°1851 - +1928). Zij hadden 5 kinderen: twee zoons en 3 dochters.

Langs vrouwelijke afstamming ontstonden banden met een andere tak Monteyne uit Varsenare. Ook huwde een dochter - Helena - met "garde" Vandierendonck uit Veldegem.

6. Karolus (°1849 - +1927) gehuwd met Lucia Foré (°1853 - +1922).

Zij hadden twaalf kinderen. Uit dit geslacht ontstond een beenhouwers-traditie die in het Brugse van vader op zoon of schoonzoon voortgezet werd door talrijke naamgenoten en aanverwanten. Momenteel blijft als enige vertegenwoordiger nog de kwaliteitsslagerij Fernand Vandaele te Sint-Andries over. In de vader-op-zoon traditie die het slagersberoep zo kenmerkt nam Fernand de zaak van vader Miel over en gaf het "slagersbloed" door aan zoon Francis in wie hij nu reeds een bekwaam opvolger weet.

7. Amelia (°1852 - +1936) gehuwd met Pieter Louwage (°1859 - +1928).

Uit dit huwelijk werden vijf kinderen geboren waarvan een zoon zich als drukker te Sint-Andries vestigde. De handelszaak 'Louwage' wordt daar nog steeds uitgebaat.

8. Juliana (°1854 - +1933) gehuwd met Henricus Allemeersch (°1854 - +1920).

Ook zij week uit met haar gezin naar Canada. Een dochter Coralie, gehuwd met Kamiel Van de Sompel, keerde terug en het gezin vestigde zich te Oostakker. Met de Canadese familieleden bestaat sinds enkele jaren een hechte vriendschapsband.

9. Maria-Ludovica: als kind overleden.

10. Ida (°1860 - +1933) gehuwd met

1. Franciscus Knockaert (°1835 - +1892)

2. Augustin Moeyaert (°1845 - +1916)

3. Isidoor Bienstman (°1851 - +1922)

Zij was 20 jaar jonger dan haar oudste broer Desiderius en overleefde haar drie echtgenoten. Uit het eerste huwelijk sproten acht kinderen waarvan veel afstammelingen in Knokke-Heist woonachtig zijn. Bij haar tweede echtgenoot kreeg zij drie dochters. De meeste afstammelingen zijn woonachtig in het Luikse en rond Brussel.

Carolus Vandaele en Francisca Slabbinck in cijfers

- * Onze stamouders tellen 2.181 levende afstammelingen, verspreid over 620 gezinnen.
- * Het aantal levende afstammelingen-naamdragers-VANDAELE is relatief gering: totaal 167 waarvan 89 mannelijke en 78 vrouwelijke.
- * Onze familieleden wonen of verblijven in volgende landen: België, Nederland, Frankrijk, Duitsland, Luxemburg, Groot-Brittannië, Italië, Amerika, Canada.
- * Langs huwelijk of vrouwelijke afstamming zijn ze afkomstig uit volgende landen: bovenvermelde landen + Griekenland, Marokko, Rusland, Australië, Filippijnen.
- * In België wonen zij in 91 verschillende deelgemeenten of steden en zijn vooral in het arrondissement Brugge geconcentreerd:

a) Brugge: 137 gezinnen

b) Zedelgem: 96 gezinnen

c) Jabbeke: 51 gezinnen

d) Knokke-Heist: 25 gezinnen

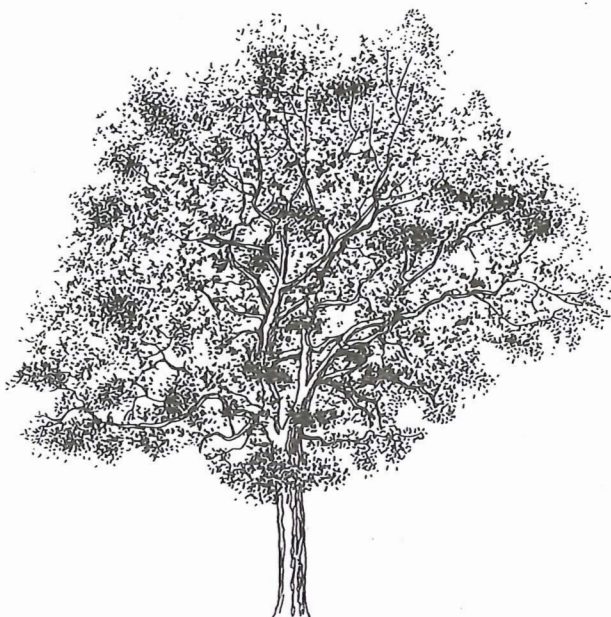
De Vandaelen zijn sedert eeuwen verbonden met Zedelgem.

Onze familie is als een groot bos met talrijke stammen en takken dat groeit in goede grond.

Moge het nog eeuwen zo blijven....

Freddy Vandaele
Avignonlaan 20
8310 Brugge

EENIGHE GEWOONELIJKE EN BUYTENGEWOONELIJKE
VOORVALLEN TE ZEDELGEM

Eddy Kyndt

Collecte. - De opbrengst der in deze gemeente gedane collecte dd. september 1824 ten behoeve van de inwoners van het afgebrand dorp Waalwijk (nu Nederland) beloopt de som van f 28,92 cents.

Diefstal. - Op de 14den oktober 1824 gebeurt er een diefte met braak ten huize van Philippus Heerewijn, werkman woonende in dit gemeente.

Plots ziek. - Zekeren Pieter Roels, behoeftigen persoon, zoon van Antonius en Francisca Vandewatere, heeft zich in den maand november van den jare 1824 binnen deze gemeente nedergezet en zich ziekelijk bevonden

ten huize van Pieter Sintebeen langst den steenweg van Brugge naar Thourout. Bevindende de dringende noodzakelijkheid heeft het Gemeentebestuur den heelmeester te zijner hulpe gezonden en voorzien aan zijne pramende noodwendigheden.

Verdronken. - Op den middag van den 17den januari 1825 heeft eene vrouw met name Petronilla Blondeel, oud omtrent de drij en tachtig jaren, geboren en woonende te Lophem, dood gevonden geweest in de beeke genaamd Plaatsebeek gelegen in deze gemeente.

Orkaan. - De in deze gemeente gedane collecten (febr. 1825) ten behoeve der

noodlijdende door de orkaan in het Groot Hertogdom Luxemburg heeft niets voortgebracht.

Bevel. - Op den 29sten maerte 1825 worden de heeren Mahieu Josephus, Bonny Hinry, Van Poucke Pieter, Dedecker Ludovicus, Kimpe Jacobus, Lievens Josephus, Demeulenaere Marcus en Strubbe Joannes uitgenoodigd vvan zonder verwyl de kaphagen staande langs de kanten van de culput strate, gelegen in deze gemeente, te doen kappen en uytterroeyen ten einde ulie te beveiligen van de schaden die eene latere uytroeying wanner het sap in het hout gekoomen is, zoude veroorzaken.

Tentoonstelling. - Mei 1825 hebben er zich in deze gemeente geene persoonen aangeboden die voornemens zijn van eene objecten voor de tentoonstelling der voortbrengselen van Nationale Nijverheyd te Haarlem, te

leeveren en te laten verlooten.

Diefstal. - Op den 3den juni 1825 wordt er eene diefte met braak gepleegt ten huylze van Pieter Anseeuw, werkman dazer gemeente.

Brand. - Den 8sten oktober 1825 heeft er eenen brand ontstaan in een weefplaats van Philippus De Leye, metser dezer gemeente, dewelke met al het geene er zich in bevond een roof der vlammen is geworden en waar van de schade geschat wordt op f 120 (gulden). De oorzaak van dezen brand is onbekend, vermoedelijk dat de zelve moet toegeschreven worden aan onvoorzichtigheid.

Landloper opgepakt. - De veldwagter ter dezer gemeente Benedictus Bennoot heeft op den 8sten oktober 1825 in den morgen eenen vreemden persoon met naam Augustinus

Lagey, laast gewoond hebbende te Meldeghem en nu zonder vaste woonste, aangehouden als onvoorzien van behoorlijke reispapieren en verdagt van landloperije.

Weigering van bijstand.

Op den 24sten oktober 1825 heeft er een onderzoek plaats naar de positie van den genaemden Bernard Demeulemeester. De leden van het Armbestuur verklaren dat Bernardus Demeulemeester van hun den noodigen onderstand bekoemd, zelfs daar boven dewyl zij hem in den tijd van veertien dagen veertig nederlandsche ponden roggemeel gegeven hebben en dat zij hem geldelijken onstand om een huizeken te bouwen, geweigerd hebben en zullen blijven weigeren, omdat zij vooraf verzekerd zijn, dat dezen geldelijken onstand geenszins zouden worden gebezigt tot het opbouwen van bedoeld huizeken en dat indien den gezeiden Demeulemeester zich

tot het werken wilde begeven in plaats van den tijd in luyheid overtebrengen, hij zich zelfs zoude kunnen ontdragen zonder te moeten ondersteund worden. Daar den genoemden Demuelemeester aan ons van ouds bekend is als een lastig en zelden tevreden mensch oordelen wij dat de weigering van den gevraagden geldelijken steun gegrond is en dat den gewoonen verleenden onderstand meer als voldoende is om zich te ontdragen, zelfs bij na voldoende voor gantsch het huisgezin van zijn huisvrouws moeder te Aertrijcke, bij wiens hij thans gehuisvest is.

Brandspuit overbodig.

Op vraag van hogerhand gevoelt het Gemeentebestuur oktober 1825 het nut niet van het bezit binnen deze gemeente van eene brandspuit en dat zij gevolgelijk dat werktuig niet begeeren.

Diefstal. - Op den 22sten

december 1825 wordt er eene diefte begaan ten huize van Pieter Sabbe, wever woonende binnen deze gemeente.

Gevangene ontsnapt. -

Den genaemden Jacobus Declercq, alhier onder het opzigt der politie geplaatst, heeft deze gemeente als vlugteling verlaten en wel zoo men kan oordeelen voor de hiernavolgende redenen: Op heden den 20sten januari 1826 heeft zekeren Carel Moyaert, ingezetene dezer gemeente, verslag gedaan aan den Assessor (schepen) gelast met de politiezaken, dat er op het hof van zijnen vader Cornelus, bij wien Jacobus Declercq dienstbode was, gevonden geweest heeft in eenen houtstapel twee lappen wit linwaat, en in de slaappleats van gezegden Declercq twee andere kleine lappen van het zelve linwaat. Dat op de ontdekking van het gezegde linwaat den meergemelden Declercq aan

zijnen meester gevraagd heeft om afterekenen en aanstonds het huis te verlaten.

Den Assessor doende het ambt van Commissaris van Politie heeft zich het ontdekte linwaat doen overhandigen en het zelve getoond aan Petrus Sabbe, wever dezer gemeente, die ingevolge zijn verklaring, bij middel van braak 18 ellen wit linwaat ontnomen is, den welken verklaard heeft dat dit linwaat van het zelve is die hem gestolen geweest heeft.

Signalement van Jacobus Declercq geboren te Rudervoerde, oud 25 jaren, beroep dienstbode, lang 1 el 5 palmen (1 el = 69 cm - 1 palm = 10 cm) haar en wenkbrauwen bruin, voorhoofd breed, oogen grijs, neus dik, mond klein, kin rond en aanzigt rond. Kleding, bove veste en lange broek van laken, rode gestripte ondervest en schoenen met ijseren.

